

Ի ՄԻՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ

Ո՞ՒՐ՝

ՄԵԾԱՏԱՆՑ ՄԱՆԿԱՐԱՆՔ

Ահա հրեշտակ ոսկեփետուր թուղեալ բարձուստ  
[երկնաճեմ,  
Հայոց բաղդին հեծեալ ի կառս բարձր գոչէ  
[զուարթագէմ.

Հըզօր պատգամ,  
Ի վերուստ գամ.  
Միութիւն, Հայք,  
Եւ նոր ձեզ կեանք:

Տրոփեն ուժգին եւ լանջք եւ սիրտք,  
Խաղայ արին ի թինդ ի թինդ.  
Մեղը կաթէ սուրբ սէրն ի խինդ,  
Յառաքինոյ ի Հայու սիրտ.  
Սիրաբորբոք համբոյրք բըխեն,  
Արտասուածքն աչկունք ցողեն.

Արիք Հայկազունք,  
Ի սէր փութասցուք.  
Եռանդուն մատիք  
Ի համբոյր հեզիկ:  
Տուք համբոյր մի եւս,  
Սիրոյ է պարգևս:

Կեցցեն յաւէժ վեհ Հայկազունք,  
Անմահութեան սիրուն սերունդք,  
Կեցցէ՛ յաւէժ Հայկայ ոգին:  
Մեզ են վկայ երկիր, երկին:  
Արիք Հայկազունք, եւայլն.:

Անկաւ պարիսպ ժանտ նախանձուն ոչ ի շանթից  
[ահարկու,  
Այլ յակնարկի եւեթ սիրոյ վերաստացեալ կեն-  
[սատու:

Երկին երկիր  
Կան ի յակճիւ  
Ընդ Հայ ազգիս  
Բիւր հրաշալիս.

Բացցին անդունդք սեւա անյատակ,  
Ծածկել զբաղդին հին յիշատակ.  
Տիեզերաց բացցին մատեանք,  
Անդէն գրողմէլ Հայոց պարծանք:  
Կեցցէ՛ Հայոց սէր պանծալի,  
Բերող փառաց նախանձելի:  
Արիք, Հայկազունք, եւայլն:

Գ. ԱՊՏՈՒՂԱՆ

Ի խնդիր Հօրս՝ վիրօք մահացու  
Դուռն ի դուռն շրջիմ եւ բախեմ.  
Եւ կ'ըսեն. «Ի՛նչ կ'ուզես, ո՞վ ես դու».  
Գըթութիւն... Հայրազունի եմ որդի  
Ի խնդիր իմ ելեր մէկ շիրմի:

Եւ լուսնին ի նըշոյլ բարեկամ  
Կը շրջիմ շիրմաց մէջ, եւ կ'ըսեն՝  
«Ո՞վ ես դու յահաւոր այս ժամուս»:  
Գըթութիւն... հայրազունի եմ որդի  
Ի խնդիր շրջելով մէկ շիրմի:

Գրկելով փայտեայ խաչըն հըլու  
Նոր փորուած հողակոյտք համբուրեմ  
«Ո՞րն է քուկդ, ըսելով, ո՞ւր ես դու».  
Գըթութիւն... հայրազունի եմ որդի  
Թափառիմ ի խնդիր միկ շիրմի:

Մեռելոց յայրաշար լուռ քաղաք  
Կ'ըշխիմ ըսելով. «Ո՛ւր, ես ո՞ւր»...  
Բայց ձայնիս ո՞հ չըկայ արձագանգ...  
Գըթութիւն... հայրազունի եմ որդի,  
Կ'արտասուեմ ի խնդիր մէկ շիրմի:

Յեղակարծ անդր ի ստուերս ահարկու  
Յօղածութում աչք մ'ինծի կը նայի,  
Եւ կ'ըսէ խելացնոր «Ո՞վ ես դու»...  
Հայր իմ, ահ, չե՞ս ճանչնար քու որդիդ,  
Ի խնդիր իմ ելեր քու շիրմիդ:

1. Թէրզեանի բանաստեղծութեանց Ընդհ. Հաւաքա-  
ծոյին մէջ (տես Ա. հտ. էջ 123) թէեւ լոյս տեսած է  
սոյն վերնագրով քերթուածը, սակայն ներկայս շատ  
նախնական ձեւն ըլլալու է՝ նկատելով հիմնական տար-  
բերութիւնները:

Շնորհակալութիւն մեր նախկին Սան Միհրդատ Թըն-  
կըրեանի՝ որ այս ու քանի մը ուրիշ քերթուածներ «Ի  
բնագրէն ընդօրինակեաց, յամին 1903, Ի Բերա, Թոյլ-  
տուութեամբ հեղինակին Պ. Թովմաս Թէրզեանի»:

ԾԱՆ. ԽՄԲ.

Ով դուք մանկունք բարեբաստիկ  
Որ փառաւոր երգերու տակ  
Հագուած սգուած միշտ գեղեցիկ  
Կը վայելէք քաղցր արեգակ,  
Որ ոչ գիտէք ինչ է կարօտ  
Որ կը կրծէ սիրտն անբախտին  
Որոնց նսեհ յոսկի նարօտ  
Օրերն հիւսէ զուարթագին.  
Ով մանկըտիդ նորածաղիկ.  
Հըրեշտակաց երկնից տիպար  
Թող յաւիտեան, ո՞չ երջանիկ  
Ըլլան օրեր Ձեր անըսպառ,  
Բայց երբ բաղմիք դուք ի սեղան  
Ուր յաջորդեն պէս պէս խորտիկ  
Ուր բերկրութիւն տիրէ համայն  
Ու գոյն զգոյն պլպլան գինիք,  
Ո՛հ յիշեցէք գէթ մի անգամ  
Թէ գրանցդ առջեւ թերեւս կայ  
Դժբախտ մանուկ մը մերկանգամ  
Որ անօթի լուի կու լայ,  
Երբ ձմեռուան ցուրտ քամիներ  
Ձեզ կ'ամփոփեն կըրակին քով  
Ուր սիրելեաց փափուկ ձեռքեր  
Ձեզ կը գգուեն անհուն սիրով  
Եւ երբ կակուղ մէկ անկողին  
Ու կըկնակի վերմակաց տակ  
(Հետեւողութեամբ Հիւկոյի)

Հանգչեցընէք ձեր խոնջ մարմին  
Ներհել անփոյթ քնով անուշակ,  
Ո՛հ յիշեցէք մանուկն այն չուառ  
Ձոր ցորեկը ճամբուն տեսաք,  
Ի՛նչպէս ցուրտէն կը գողգղջար,  
Արդեօք ունի երգիք մի տաք.  
Ու մանաւանդ երբոր մոնաք  
Մի մեծ խանութ շրքեղազարդ  
Ուր խաղալիկ տեսակ տեսակ  
Կան ձեզ համար, մանկունք զըւարթ  
Այն ապակեաց ետին գիտէք  
Կայ մի մանուկ որբ աղքատիկ  
Որ կարօտով ու սրտաբեկ  
Ախ կը գիտէ այն խաղալիկ  
Որ դուք մանկունք զուարթագին,  
Ձուարթ ըլլան միշտ Ձեր օրեր,  
Եւ մանկութեան Ձեր ի յԱգին  
Վայելեցէք միշտ խինդ ու սէր.  
Այլ երբ տեսնէք մանուկ մի հէք  
Որ աչերէն գնան արտասուք  
Բարի մանկունք, է՛հ փութացէք,  
Մեղմէլ անոր լացըն ու սուգ  
Յայնժամ աղօթք չուառ այն մանկան  
Կ'եւլեն Երկնք խոնկի նըման  
Ու ձեզ օրեր երջանկաբեր  
Յաւէտ կու տայ հանուրցըն Տէր:

ՍՐԱՊԻՈՆ ԹՂԼԵԱՆ

Ի ՀԱՐԱՄԱՆԻՍ

Տեսէք թուփին մէջ թաքուն  
Թուշուններ կու տան համբոյր,  
Ու զեփիւռը դողդոջուն  
Գգուէ ծաղիկ քաղցրաբոյր:

Տեսէք՝ պլպուլ երաժիշտ  
Վարդին համար երգէ միշտ,  
Նշոյլք, բլուրք, ալիք, ծով  
Գրկեն զիրար հաշտ սիրով:

Տիեզերքին մէջ այսպէս  
Կատարուելով սուրբ հանդէս,  
Եւ հարսանեաց հրաշքներ նոր,  
Կ'ընեն զաշխարհ բեղմնաւոր:

Բայց երբ գողտրիկ կոյս անմեղ  
Եւ պատանին անձնագեղ  
Հրճուեալ խայտան յամբիծ սէր,  
Ո՛հ, նախանձին հրեշտակներ:

Դուք որ այսօր ընկալաք  
Ձամուսնութեան սուրբ պըսակ,  
Թող բաղդն ըլլայ ձեզ ծառայ,  
Բայց սէր իշխէ ձեր վերայ:

ՄԿՐՏԻՉ ԱՃԵՄԵԱՆ